

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกนโยบายการบัญชีที่สำคัญสำหรับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์" เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีจุดมุ่งที่จะสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกวิธีการรับรู้รายได้ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกวิธีการรับรู้รายได้ ความเข้าใจและความเหมาะสมของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 26 ในมุมมองของนักบัญชี ซึ่งเครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับบริษัทในกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักบัญชีที่ทำงานอยู่ในบริษัทกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยไม่สามารถระบุจำนวนประชากรได้อย่างชัดเจน ในงานวิจัยนี้ได้กำหนดนิยามของนักบัญชีไว้ว่า "นักบัญชี หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ทำบัญชีที่มีตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี ผู้จัดการฝ่ายบัญชี สมุห์บัญชี หรือพนักงานบัญชีผู้มีความรับผิดชอบโดยตรงต่อการจัดทำงบการเงิน" เนื่องจากบุคคลดังกล่าว คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดทำบัญชี ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านบัญชีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีที่ทำงานอยู่ในบริษัทกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 30 บริษัท ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างทุกบริษัทในการตอบแบบสอบถาม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การพัฒนาแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อให้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง กระบวนการในการออกแบบสอบถาม เริ่มต้นจากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจภาพรวมเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงภาพรวมเกี่ยวกับการบัญชีของ

ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ต่อมาผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาออกแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-Test) กับกลุ่มประชากรจำนวน 5 ชุด คิดเป็นร้อยละ 17 และได้รับกลับมาครบถ้วน จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลที่ได้มาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามตอบแบบสอบถามทุกข้อตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ซึ่งบรรลุวัตถุประสงค์ของงานวิจัยฉบับนี้

และผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยวิธีการของ Cronbach's Alpha ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการทดสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Reliability) เพื่อให้วัดความสอดคล้องภายในคำตอบของแบบสอบถาม โดยค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามหากได้ค่าที่มาก แสดงว่าแบบสอบถามนั้นมีความน่าเชื่อถือสูง โดยค่าความน่าเชื่อถือจะมีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 และถ้ามีค่าสูงที่สุดคือเท่ากับ 1 แสดงว่าเครื่องมือวัดนั้นมีความน่าเชื่อถืออย่างสมบูรณ์ (ประกายรัตน์ สุวรรณ, 2548) ซึ่งค่าที่ได้จากแบบสอบถามในงายวิจัยนี้มีค่าเท่ากับ 0.8326 ซึ่งมีค่าความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ดูภาคผนวกประกอบ) และแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนประกอบหลัก ดังแสดงในภาคผนวก คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับประเภทของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จำนวนพนักงาน ยอดขายเฉลี่ยต่อปี ประเภทธุรกิจที่มียอดขายสูงสุด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่สำคัญเรื่องการรับรู้รายได้ มี 3 ส่วนประกอบด้วยกันคือ (1) สอบถามเกี่ยวกับวิธีการรับรู้รายได้ คือ รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวน รับรู้เป็นรายได้ตามอัตราส่วนงานที่ทำเสร็จ รับรู้เป็นรายได้ตามเงินค่างวดที่ถึงกำหนดชำระ และรับรู้รายได้วิธีอื่น ๆ (ให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุด้วยตนเอง) (2) ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกใช้วิธีการรับรู้รายได้ สำหรับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ 28 ปัจจัยด้วยกัน (ดูภาคผนวกประกอบ) ในส่วนของปัจจัยในการเลือกวิธีการรับรู้รายได้จะวัดค่าโดยผู้ตอบแบบสอบถามระบุระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเกณฑ์ในการเทียบระดับความคิดเห็นนำเสนอไว้ในหัวข้อ 3.3.2 เป็นลำดับถัดไป

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักบัญชี ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจและความเหมาะสมในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 26 ในส่วนของความเข้าใจจะวัดค่าโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุระดับความเข้าใจ ส่วนความเหมาะสมแบ่งเป็นสองทางเลือกคือ เหมาะสมและไม่เหมาะสม

3.3.2 เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น

การสอบถามถึงระดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละปัจจัยในการเลือกนโยบายการบัญชีที่สำคัญสำหรับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยมีหลักเกณฑ์ให้คะแนนแบบสอบถามซึ่งใช้ Likert Scale โดยในแต่ละข้อจะมี 6 คำตอบ โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ ผู้ตอบไม่แสดงความคิดเห็น และผู้ตอบแสดงความคิดเห็น ซึ่งกรณีผู้ตอบแสดงความคิดเห็นมีการกำหนดน้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	1	คะแนน หมายถึง	สำคัญน้อยที่สุด
ระดับ	2	คะแนน หมายถึง	สำคัญน้อย
ระดับ	3	คะแนน หมายถึง	สำคัญปานกลาง
ระดับ	4	คะแนน หมายถึง	สำคัญมาก
ระดับ	5	คะแนน หมายถึง	สำคัญมากที่สุด

การสอบถามถึงระดับความเข้าใจในการเลือกนโยบายการบัญชีที่สำคัญสำหรับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยมีหลักเกณฑ์ให้คะแนนแบบสอบถามซึ่งใช้ Likert Scale โดยในแต่ละข้อจะมี 6 คำตอบ โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ ผู้ตอบไม่แสดงความคิดเห็น และผู้ตอบแสดงความคิดเห็น ซึ่งกรณีผู้ตอบแสดงความคิดเห็นมีการกำหนดน้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	1	คะแนน หมายถึง	เข้าใจน้อยที่สุด
ระดับ	2	คะแนน หมายถึง	เข้าใจน้อย
ระดับ	3	คะแนน หมายถึง	เข้าใจปานกลาง
ระดับ	4	คะแนน หมายถึง	เข้าใจมาก
ระดับ	5	คะแนน หมายถึง	เข้าใจมากที่สุด

เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็นข้างต้นได้นำไปใช้ในการแปลและวิเคราะห์ผลการวิจัยซึ่งจะกล่าวในบทที่ 4 และทำการสรุปผลการวิจัยในบทที่ 5 เพื่ออธิบายถึงผลการวิจัยที่เป็นคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละปัจจัยในการเลือกนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และระดับความเข้าใจในการเลือกนโยบายการบัญชีที่สำคัญสำหรับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ

1. ส่งแบบสอบถามครั้งที่ 1 จำนวน 30 ชุด เก็บได้จำนวน 20 ชุด ในช่วงวันที่ 15 มกราคม 2548 ถึง 15 กุมภาพันธ์ 2548
2. ส่งแบบสอบถามครั้งที่ 2 จำนวน 10 ชุด เก็บได้จำนวน 7 ชุด ในช่วงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2548 ถึง 15 มีนาคม 2548
3. ส่งแบบสอบถามครั้งที่ 3 โดยวิธีการโทรนัดเพื่อขอสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ จำนวน 3 ชุด เก็บได้จำนวน 3 ชุด ในช่วงวันที่ 18 มีนาคม 2548 – 31 มีนาคม 2548

กระบวนการในการติดตามแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) การติดตามทวงถามหากอัตราการตอบกลับไม่ครบจำนวน (2) ส่งแบบสอบถามซ้ำ และขอสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ทำให้สามารถเก็บรวบรวมได้ครบ 100 เปอร์เซ็นต์หรือ 30 ชุด

3.4.2 การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ

ข้อมูลทุติยภูมิเก็บรวบรวมจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย สื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเก็บจากงบการเงินและแบบรายงาน 56-1 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรดังกล่าวประกอบด้วย อัตราเงินรับวางมัดจำ อัตราส่วนทางการเงิน ยอดขาย เป็นต้น

3.5 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความถี่ ค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ แผนภูมิ รูปภาพ ทั้งนี้เพื่อเสนอข้อมูลเบื้องต้นที่รวบรวมได้จากการศึกษา

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ เพียร์สัน ไคสแควร์ (Pearson Chi-Square) เนื่องจากการวัดค่าปัจจัยต่าง ๆ ในการศึกษาข้อมูลเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพที่อยู่ในรูปของค่าความถี่ ในกรณีนี้คือ ความถี่ที่นักบัญชีเลือกวิธีต่าง ๆ ในการรับรู้รายได้ และความถี่ที่นักบัญชีเลือกปัจจัยต่าง ๆ ที่คิดว่ามีผลต่อการเลือกวิธีการรับรู้รายได้ สถิตินี้จะสามารถใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามคือ การเลือกวิธีการรับรู้รายได้สำหรับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ส่วนตัวแปร

อิสระคือปัจจัยต่าง ๆ ทั้งหมด 28 ปัจจัยตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ต้องการทดสอบว่าปัจจัยใดบ้างมีความสัมพันธ์กับการเลือกวิธีการรับรู้รายได้หรือไม่ ดังนั้นจะต้องทดสอบตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ละคู่ อย่างไรก็ตาม เพียร์สัน ไคสแควร์ ไม่สามารถบอกทิศทางและระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระได้ ผลการวิจัยจึงสามารถบอกได้ว่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์หรือไม่มีความสัมพันธ์กันเท่านั้น (กัลยา วานิชบัญชา, 2544)

ซึ่งในกระบวนการทดสอบสมมติฐาน จะใช้ค่าระดับนัยสำคัญที่เรียกว่า Asymptotic Significance (หรือค่า p-value ของ Pearson Chi-Square Test) โดย ถ้าหากค่า Asymptotic Significance ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ซึ่งในกรณีนี้คือ 0.10 จะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (ปัจจัยต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกวิธีการรับรู้รายได้) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการเลือกวิธีการรับรู้รายได้สำหรับธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์